

REGERINGSKANSLIET

Remiss

2007-02-01

U2006/9966/SV

Utbildningsdepartementet

Enheten för studiefinansiering och vuxenutbildning

STOCKHOLMS STAD	
Kommunstyrelsen	
KF/KS Kansli	
Ink.	2007 -02- 0 7
Dnr:	322 - 529 / 2007
Till:	RIV

Departementspromemorian Förbättrad tolkservice – språktest, nationellt register, statistik (Ds 2006:24)

Remissinstanser:

1. Göta hovrätt
2. Länsrätten i Stockholms län
3. Domstolsverket
4. Åklagarmyndigheten
5. Rikspolisstyrelsen
6. Kriminalvården
7. Ombudsmannen mot etnisk diskriminering
8. Migrationsverket
9. Integrationsverket
10. Försäkringskassan
11. Socialstyrelsen
12. Myndigheten för handikappolitisk samordning (Handisam)
13. Handikappombudsmannen
14. Barnombudsmannen
15. Ekonomistyrningsverket
16. Länsstyrelsen i Stockholms län
17. Datainspektionen
18. Kammarkollegiet
19. Statskontoret
20. Statistiska centralbyrån
21. Statens skolverk
22. Folkbildningsrådet
23. Högskoleverket
24. Stockholms universitet
25. Stockholms universitet, Tolk- och översättarinstitutet
26. Örebro universitet
27. Göteborgs universitet
28. Umeå universitet
29. Arbetsmarknadsstyrelsen

30. Jämställdhetsombudsmannen
31. Botkyrka kommun
32. Stockholms kommun
33. Uppsala kommun
34. Göteborgs kommun
35. Karlstads kommun
36. Umeå kommun
37. Region Skåne
38. Västra Götalandsregionen
39. Arbetarnas Bildningsförbund (ABF)
40. Auktoriserade Tolks Riksförbund
41. Föreningen Sveriges Dövsblinda
42. Handikappförbundens samarbetsorgan
43. Härnösands folkhögskola
44. Hörselskadades Riksförbund
45. Landsorganisationen i Sverige (LO)
46. Riksförbundet för integrationsfrämjande verksamhet
47. Riksförbundet Internationella Föreningen för Invandrarkvinnor
48. Rådgivningsbyrån för asylsökande och flyktingar
49. Samarbetsorgan för etniska organisationer i Sverige (SIOS)
50. Studieförbundet Vuxenskolan
51. Svensk flyktinghjälp (swera)
52. Svenskt Näringsliv
53. Sveriges advokatsamfund
54. Sveriges Akademikers Centralorganisation (SACO)
55. Sveriges Dövas Riksförbund
56. Sveriges Kommuner och Landsting
57. Sveriges Teckenspråkstolkars förening
58. Sveriges Tolkförbund
59. Tjänstemännens Centralorganisation (TCO)
60. Tolkservicerådet
61. Åsa folkhögskola

Remissvaren i 3 exemplar skall vara inkomna till
Utbildningsdepartementet senast den 2 april 2007. Remissvaren skall
även översändas i elektronisk form. Svaren sänds per post till
Utbildningsdepartementet, 103 33 Stockholm och per e-post till
kerstin.molander@education.ministry.se Vänligen ange diarienummer
U2006/9966/SV.

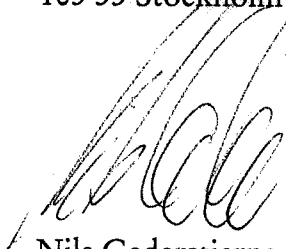
I remissen ligger att regeringen vill ha synpunkter på förslagen i bifogade
promemoria. Författningar med anledning av förslagen kommer att
beredas senare.

Myndigheter under regeringen är skyldiga att svara på remissen. En
myndighet avgör dock på eget ansvar om den har några synpunkter att

redovisa i ett svar. Om myndigheten inte har några synpunkter, räcker det att svaret ger besked om detta.

För andra remissinstanser innebär remissen en inbjudan att lämna synpunkter.

Råd om hur remissyttranden utformas finns i Statsrådsberedningens publikation om att svara på remisser. Publikationen kan beställas från Regeringskansliets förvaltningsavdelning, Information Rosenbad, 103 33 Stockholm eller hämtas på Internet: www.regeringen.se

Nils Cederstierna
Expeditions- och rättschef

Kopia till
Fritzes kundservice, 106 47 Stockholm
Riksdagens utredningstjänst

1. The first part of the document is a letter from the President of the United States to the Congress, dated January 3, 1862. It is a very important document, as it contains the President's views on the state of the Union and the progress of the war. The letter is written in a very formal and dignified style, and it is one of the best examples of the President's writing.

2. The second part of the document is a report from the Secretary of the War, dated January 10, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's views on the state of the war and the progress of the military operations. The report is written in a very formal and dignified style, and it is one of the best examples of the Secretary's writing.

3. The third part of the document is a report from the Secretary of the Navy, dated January 10, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's views on the state of the navy and the progress of the naval operations. The report is written in a very formal and dignified style, and it is one of the best examples of the Secretary's writing.

4. The fourth part of the document is a report from the Secretary of the Treasury, dated January 10, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's views on the state of the treasury and the progress of the financial operations. The report is written in a very formal and dignified style, and it is one of the best examples of the Secretary's writing.

5. The fifth part of the document is a report from the Secretary of the Interior, dated January 10, 1862. It is a very important document, as it contains the Secretary's views on the state of the interior and the progress of the land operations. The report is written in a very formal and dignified style, and it is one of the best examples of the Secretary's writing.

Ds 2006:24

Förbättrad tolkservice

Språktest, nationellt register, statistik

REGERINGSKANSLIET

Utbildnings- och
kulturdepartementet

SOU och Ds kan köpas från Fritzes kundtjänst. För remissutsändningar av SOU och Ds svarar Fritzes Offentliga Publikationer på uppdrag av Regeringskansliets förvaltningsavdelning.

Beställningsadress:
Fritzes kundtjänst
106 47 Stockholm
Orderfax: 08-690 91 91
Ordertel: 08-690 91 90
E-post: order.fritzes@nj.se
Internet: www.fritzes.se

Svara på remiss. Hur och varför. Statsrådsberedningen, 2003.

– En liten broschyr som underlättar arbetet för den som skall svara på remiss.

Broschyren är gratis och kan laddas ner eller beställas på
<http://www.regeringen.se/>

Tryckt av Edita Sverige AB
Stockholm 2006

ISBN 978-91-38-22683-4
ISSN 0284-6012

Till statsrådet Jan Björklund

Regeringen beslutade den 21 augusti 2006 att tillkalla en sakkunnig för att utreda formerna för ett tvåspråkighetstest och ett nationellt register över tolkar samt analysera statistikbehovet inom tolkserviceområdet.

Den 21 augusti 2006 förordnades tidigare departementsrådet Stig Lundström och sakkunniga Kerstin Svensson, Valideringsdelegationen, att utföra uppdraget. Arbetet skulle vara avslutat den 29 december 2006.

Arbetet har genomförts i nära samarbete med Tolk- och översättarinstitutet vid Stockholms universitet. Samråd har skett med företrädare för Kammarkollegiet. En gemensam överläggning har genomförts med Migrationsverket och Statistiska centralbyrån (SCB).

Universitetsadjunkt Helge Niska vid Tolk- och översättarinstitutet har på vårt uppdrag utarbetat underlag till språktest för tolkar.

Statistiska centralbyrån gavs den 16 oktober 2006 i uppdrag att särskilt analysera frågan om införande av ett nationellt register över tolkar och att överväga möjligheterna till förbättrad statistik inom tolkserviceområdet. SCB överlämnade sin rapport den 30 november 2006. Rapporten ingår som bilaga 2 i denna skrivelse.

För att presentera och få reaktion på våra preliminära förslag anordnades en hearing med flertalet berörda departement, ämbetsverk och organisationer den 7 december 2006. Program och deltagarlista ingår som bilaga 7.

Uppdraget har bedrivits inom Utbildnings- och kulturdepartementet. Härmed överlämnas skrivelsen *Förbättrad tolkservice – språktest, nationellt register, statistik*.

Stockholm i december 2006

Stig Lundström

Kerstin Svensson

Innehåll

Sammanfattning.....	9
1 Problembild – lägesbeskrivning.....	15
1.1 Bakgrund och perspektiv på utvecklingen.....	15
1.1.1 Förbättrad utbildning av kontakttolkar	16
1.2 Remissinstansernas synpunkter på förslagen från Utredningen om kontakttolkar.....	17
1.3 Tillgång till och efterfrågan på kontakttolkar	17
1.3.1 Tillgång till tolkar	17
1.3.2 Efterfrågan på tolkar	18
1.3.3 Ägarförhållanden och marknadsandelar på tolkförmedlingsområdet	19
1.4 Språktest för tolkar	20
1.4.1 Erfarenheter av försöksverksamhet – utvärdering	20
1.5 Nationellt register över tolkar.....	22
1.6 Förbättrad statistik	23
2 Språktest för tolkar.....	25
2.1 Utgångspunkter	25
2.1.1 Remissinstansernas synpunkter.....	25
2.2 Definition	26

2.3	Språktest för tolkar – syfte och användningsområden	27
2.3.1	Språktest inför antagning till utbildning	28
2.3.2	Språktestet för upptagning i det nationella registret.....	29
2.4	Organisation, former för och innehåll i ett språktest för tolkar	30
2.4.1	Organisation.....	31
2.4.2	Genomförande	31
2.4.3	Testets innehåll och användbarhet	32
2.4.4	Antal språk	33
2.4.5	Reliabilitet och validitet.....	34
2.5	Dimensionering m.m. av språktestet för tolkar	35
2.6	Avgift för språktestet för tolkar.....	36
2.6.1	Exempel på avgifter för språktester m.m.	37
2.6.2	Avgift för språktestet	37
2.7	Information och marknadsföring	39
2.8	Tidsåtgång och kostnader	40
3	Nationellt register över tolkar	43
3.1	Utgångspunkter	43
3.1.1	Remissinstansernas synpunkter	43
3.2	Registrets syfte och användningsområden	45
3.3	Innehåll i registret och registrets indelning i kategorier.....	47
3.3.1	Kriterier för att kunna tas upp i registret	48
3.3.2	Registrets indelning i kvalifikationsnivåer	48
3.4	Registerhållare för ett nationellt register.....	49
3.4.1	Kammarkollegiet.....	50
3.4.2	Tolk- och översättarinstitutet	51
3.4.3	Migrationsverket.....	52

3.4.4	Integrationsverket	52
3.4.5	Bolagsverket	52
3.4.6	Övriga aktörer.....	53
3.5	Former för och omfattning av registret	55
3.5.1	Tillträde till registret.....	55
3.5.2	Avgift för tillträde till registret	56
3.5.3	Dimensionering/omfattning av registret	56
3.5.4	Beräknad omfattning av registret	58
3.5.5	Villkor för att kunna tas upp i registret.....	59
3.5.6	Grunder för att avföra en person ur registret	59
3.6	Tidplan samt kostnad för uppbyggnad och drift av registret.....	61
4	Statistikbehov inom tolkserviceområdet	63
4.1	Lägesbeskrivning.....	63
4.1.1	Regelverk.....	64
4.2	Remissinstansernas synpunkter	65
4.3	Syfte och användningsområden	65
4.3.1	Planering.....	66
4.3.2	Strategiska val.....	67
4.3.3	Beslutsfattande.....	67
4.3.4	Samhällsdebatt	67
4.3.5	Forskning	68
4.3.6	Lexikaliskt och terminologiskt arbete.....	69
4.4	Statistiska centralbyråns bedömningar	69
4.4.1	Datainsamling och innehåll.....	70
4.4.2	Kvalitetsaspekter.....	71
4.4.3	Statistikansvarigt organ	71
4.4.4	Fortsatt arbete.....	72
4.4.5	Kostnader.....	72
4.4.6	Juridiska aspekter.....	73

Bilagor

<i>Bilaga 1</i>	Uppdrag.....	75
<i>Bilaga 2</i>	Rapport, SCB	77
<i>Bilaga 3</i>	Exempel på språktester	99
<i>Bilaga 4</i>	Nationellt register i Norge.....	107
<i>Bilaga 5</i>	Statistik – summarisk historik.....	109
<i>Bilaga 6</i>	Statistik, Kammarkollegiet	115
<i>Bilaga 7</i>	Hearing torsdagen den 7 december 2006	117

Sammanfattning

I skrivelsen lämnas förslag till språktest för tolkar, nationellt register över tolkar och förbättrad statistik inom tolkserviceområdet.

Språktest för tolkar

Som ett led i ambitionen att höja kvaliteten på den tolkning som utförs föreslår vi att det införs ett språktest för tolkar. Testet har dubbla syften genom att dels fungera som förkunskapsprov för antagning till en reformerad kontakttolkutbildning, dels vara en möjlighet för icke-auktoriserade tolkar att genom godkänt test kunna bli uppförda i det nationella registret över tolkar.

Tolk- och översättarinstitutet (TOI) föreslås som nationellt ansvarig för testet. I detta ansvar ingår bl.a. att utveckla testet och ansvara för genomförande och administration av detta samt att marknadsföra och informera om testets syfte och användningsområden.

Vi föreslår att testet inledningsvis utarbetas i 60 språk och dimensioneras för 500 personer fördelade till två testtillfällen per år på ett tiotal orter.

För att täcka delar av administrativa kostnader m.m. anser vi att testet bör avgiftsbeläggas och föreslår att en avgift om 600 kronor tas ut för att genomgå testet.

Vi har beräknat kostnaden för att utveckla språktestet till 1 680 000 kronor. Kostnaden för att utveckla språktester i fler språk och drift av den fortsatta verksamheten följande år upp-

skattas till ca 740 000 kronor per år. Den årliga kostnaden bör kunna minskas med intäkter från avgifter, som vi bedömer till ca 300 000 kronor per år.

Nationellt register över tolkar

Vi har konstaterat att det saknas en nationell överblick över yrkesverksamma tolkar och deras kompetensnivå och att statens möjligheter att garantera en miniminivå för tolkar som inte är auktoriserade inte är helt tillfredsställande.

Vårt förslag är att det inrättas ett nationellt register över tolkar från och med år 2008 för att få till stånd en överblick över tolkar inom olika språk och regioner. Vidare syftar registret till att utgöra underlag för viss utbildningsplanering och ge information om olika tolkars kvalifikationer. Ytterligare ett viktigt syfte är att den tolk som är uppförd i registret ska uppleva detta som ett meritvärde.

Vi föreslår att registret ska delas in i sex avgränsade kategorier, som klart beskriver tolkens kvalifikationsnivå i respektive kategori. Registret föreslås innehålla uppgifter om namn, personnummer, språk, bostadsort och region. Registret ska vara sökbar, ha möjlighet att leverera registreringsbevis och löpande kunna uppdateras i de fall där enskilda tolkar ansöker om att ingå i registret och deras behörighet kan styrkas. Personnummer ska inte vara sökbara via registret och adressuppgifter införs enbart om den enskilde begär detta.

Tillträde till registret föreslås vara avgiftsfritt och ska kunna ske automatiskt genom överföring av data eller genom ansökan från en enskild. Vidare föreslår vi att registerhållaren ska besluta om kriterier för avstängning ur registret och att beslut om avstängning ska kunna överklagas.

Vårt förslag innebär att registret ska vara öppet för alla praktiserande tolkar – auktoriserade och icke-auktoriserade kontakttolkar och teckenspråkstolkar samt konferenstolkar – som så

önskar och som uppfyller kvalifikationskraven för att tas upp i registret.

Utgångspunkten för vår bedömning när det gäller registerhållare är att det bör vara en myndighet som har erfarenhet av registerhållning och erfarenhet av tolkområdet. Under arbetet med detta uppdrag har vi sett ett begränsat antal möjliga aktörer och övervägt olika alternativa lösningar.

Vi har kommit fram till att Kammarkollegiet av många skäl är den lämpligaste myndigheten att ansvara för ett nationellt register över tolkar. Den aviserade översynen av Kammarkollegiets roll som stabsorgan har dock inneburit att vi inte lägger fram något förslag i denna fråga. I samband med översynen anser vi att ytterligare möjliga värdmyndigheter för registret behöver analyseras och att även Bolagsverket bör övervägas som registerhållare i detta sammanhang.

Vi föreslår att registret i ett inledningsskede dimensioneras för 1 800 personer för att på ungefär fem års sikt utvecklas till att omfatta uppskattningsvis ca 4 000 personer. Registret bör kunna utvecklas och vara i drift år 2008 under förutsättning att beslut om inrättande tas under år 2007.

Vi har beräknat kostnaderna för utredning och systemutveckling av registret till ca 800 000 kronor och den årliga driften till ca 600 000 kronor.

Statistik

Förbättrad nationell statistikhantering inom tolkserviceområdet syftar till att ge underlag för planering, strategiska val, beslutsfattande, samhällsdebatt och forskning. Tillförlitlig statistik inom detta område är en nödvändighet för att olika intressenter ska få tillgång till kunskap om detta omfattande och viktiga område. I dag saknas t.ex. uppgifter om antalet yrkesaktiva tolkar och kostnader för tolkning inom olika verksamhetsområden. Det finns heller inga uppgifter på nationell nivå som rör tolkförmedlingsverksamheten.

Vi föreslår att förutsättningarna för en nationell statistikredovisning över tolkserviceområdet analyseras ytterligare genom en förstudie under år 2008 och att Statistiska centralbyrån ges i uppdrag att genomföra denna studie. I ett sådant uppdrag ingår att utreda bl.a. rådande tekniska oklarheter, former för datainsamling, publicering och tidplan för implementering.

Under förutsättning att förstudien ger ett positivt resultat anser vi att Statistiska centralbyrån kan vara den myndighet som, utanför ramen för den officiella statistiken, har till uppdrag att producera statistik över tolkserviceområdet. Årlig statistikredovisning inom tolkserviceområdet skulle då kunna redovisas från och med år 2009.

Beräknad kostnad för förstudien är 1,5–1,8 miljoner kronor år 2008. Kostnader för fortsatt årlig statistikredovisning ca 500 000 kronor.

Kommentarer till beräknade kostnader för våra förslag

I vårt uppdrag har ingått att

- utreda formerna för innehåll i och genomförande av ett språktest för tolkar samt analysera kostnaderna för testet,
- föreslå kriterier för att bli upptagen eller avförd från ett nationellt register över tolkar samt föreslå form och drift av registret,
- analysera behovet av statistik inom tolkserviceområdet med tonvikt lagd på myndighetsutövning och tolkutbildning.

De offentliga kostnaderna för statens utgifter för tolkservice uppgår årligen till ca 500–600 miljoner kronor. Mer precisa uppgifter kan inte anges på grund av att det saknas nationell statistik över tolkserviceområdet. I förhållande till denna summa är kostnaderna för att införa ett språktest, ett nationellt register över tolkar och att skapa ett statistikregister över tolkserviceområdet mycket blygsamma.

Om SCB efter den av oss föreslagna förstudien utses till ansvarig för statistik inom tolkserviceområdet, bör SCB via sitt anslag få medel som täcker de kostnader som detta medför.

Kostnader för att administrera och ajourhålla språktestet bör kunna täckas med hälften av de medel som tidigare använts för stipendier till studerande på kontakttolkutbildningen vid folkhögskolor. Tolk- och översättarinstitutet har årligen använt ca 1,5 miljoner kronor för sådana stipendier. I fortsättningen kommer dessa medel inte att användas fullt ut, eftersom studerande på den reformerade kontakttolkutbildningen har rätt till statligt studiestöd. Detta innebär att deras möjlighet att samtidigt få stipendier upphör. Deltagare i fördjupnings- och kompletteringskurser samt deltagare i distansundervisning kan även fortsättningsvis erhålla stipendier. Omfattningen av de stipendie-medel som kommer att betalas ut kommande år blir därmed betydligt mindre.